

Motorloc 42 op weg naar de werkplaats.
Foto: Pieter van der Ham.

Goed nieuws van de Gemeente Katwijk. Ons verzoek om ons Buitenmuseum te mogen uitbreiden, is gehonoreerd. Ook fantastisch nieuws is de subsidiering van de bouw van onze Tweede Motorlocomotievenloods door Fonds 1818. En tot slot konden we een nieuwe motorlocomotief aan onze collectie toevoegen.

Stoomlocomotieven

Er wordt hard gewerkt om stoomlocomotief 7 in 2020 op de baan te krijgen. De lagerschalen van de assen zijn gereviseerd en geplaatst, remwerk en aslade zitten weer onder de loc en ook het drijfwerk is inmiddels gestraald en gepolijst. Dit reinigen bracht aan het licht dat de bronzen lagers van drijf- en koppelstangen en stoomverdeling vervangen moeten worden. Vier gietstalen delen van de stoomverdeling bleken gescheurd. Inmiddels zijn ze vernieuwd en zijn de scharen zelf op maat gekotterd, wat straks tijdens het rijden een spelingsvrij en geluidvrij resultaat oplevert. Ook vordert het werk aan de assen gestaag. De restauratie van deze drie-assige locomotief is al in 2008 begonnen en heeft enkele malen stil gelegen doordat andere projecten tussendoor kwamen. Al eerder is bepaald dat deze locomotief wordt vernoemd naar onze oprichter Jan Pellenburg. Omdat we in 2020 vijftig jaar bestaan, zou dat een mooi moment zijn voor de officiële ingebruikname. De kast van tramlocomotief 607 Vrijland is op een speciaal daarvoor gemaakte plateauwagen geplaatst en staat nu weer op haar vertrouwde plek in het museum. Bij de demontage zijn veel schades uit het verleden naar voren gekomen. Aan de kast zijn op nogal onorthodoxe wijze reparaties uitgevoerd door kieren op te vullen met oude kranten en plamuur.

Motorlocomotieven

We zijn begonnen met de restauratie van motorlocomotief 42. Deze Deutz locomotief (fabrieksnummer 25768) van het type OMZ 122F is gebouwd in 1939 en werd in 1988 verworven van Steenfabriek Copera. Met een spoorwijdte van 600 mm verdween ze lang geleden op asbreukwagens in de remise. De locomotief krijgt nu een grote revisie en wordt omgespoord naar 700 mm. Enkele delen van het plaatwerk moeten worden ver-

nieuwd. Verwacht wordt dat de motor niet meer gerestaureerd kan worden. Daarom is al jaren geleden een vervangende Deutzmotor verworven. Eind jaren '50 is de loc door Spoorijzer gemoderniseerd. Onder andere door er een nieuwe luchtgekoelde Deutz viercilindermotor (A4L514 van 45 pk) in te zetten. Daarbij zijn ook meteen de ramen maar vergroot, waardoor de machinist een veel beter zicht kreeg op de baan. De locomotief, die motorisch gelijk is aan onze loc 76, wordt geschikt gemaakt voor het trekken van reizigerstreinen door het aanbrengen van een vacuümremsysteem.

In het vorige nummer meldden we al dat de restauratie van motorlocomotief 8, een Du Croo & Brauns, was afgerond. De twee uiterlijk gelijke motorlocomotieven 14 en 15 die door Kromhout zijn gebouwd, worden nu in orde gemaakt. Loc 14 is dertig jaar geleden al gerestaureerd maar heeft motorproble-

Hulpframe voor de kast van de Vrijland. Foto: Gerard de Graaf.

Deutz OME 117F na aankomst in Valkenburg; 4 mei 2019. Foto: Pieter van der Ham.

men die nu worden opgelost. Ook wordt deze loc voorzien van een nieuwe laklaag. Van loc 15 ontbrak al bij aankomst de motor. Ze wordt nu voorzien van een recent aangeschafte Kromhout-motor.

Buitenmuseum

De gemeente Katwijk heeft onlangs een plan goedgekeurd dat voorziet in een uitbreiding van ons buitenmuseum. Hierin komen onder andere een speelterrein voor kinderen, een mijn-gang en een demonstratierrein waarop het smalspoor in combinatie met de historische graafmachines uit de collectie kan worden getoond.

In juni is gestart met de bouw van de Tweede Motorloccloods. Voor de bouw kregen we onlangs van Fonds 1818 een subsidie van 40.000 euro. Al eerder is besloten een legaat van 25.000 euro dat wij in 2018 kregen, voor de bouw aan te wenden.

Nieuwe aanwinsten

Het gebeurt niet vaak meer dat er een onbekende locomotief opdrukt. Het was conservator Tuur Verdonck van het Spoorwegmuseum die dit voorjaar bij een bezoek aan ons museum vertelde dat hem een locomotiefje was aangeboden. Voor het Spoorwegmuseum was zij niet interessant, dus ik nam contact op met de eigenaar en enkele dagen later werd ik ontvangen op een terrein nabij Harmelen waar vroeger het baggerbedrijf Ekelschot was gevestigd. Het bedrijf was al lang geleden gestopt, maar een van de broers Ekelschot was altijd blijven wonen in de bedrijfswoning. De achter de woning gelegen loods werd gebruikt als caravanstalling en achterin die loods stond in een hoekje een Deutz locomotief type OME 117F. Nu woning en schuur verkocht worden, wilde de familie dat de locomotief als herinnering aan het bedrijf bewaard zou blijven. De locomotief is

daarom aan ons geschonken. Ze heeft het nummer 82 gekregen en zal rijvaardig worden gerestaureerd.

Deutz heeft de loc ergens in de jaren '30 gebouwd. Zij heeft, net als veel andere door Spoorijzer gemoderniseerde Deutz-locs, naar alle waarschijnlijkheid, deel uitgemaakt van het verhuurpark. Spoorijzer heeft de locomotief eind jaren '50 voorzien van een luchtgekoelde Deutz-motor van het type A1L514 met motornummer 1782051. Die motor werd volgens de lijst van Toon Steenmeijer door Deutz op 25 november 1955 geleverd. Spoorijzer heeft op het motorschot een plaatje met het motornummer aangebracht. Aan de achterzijde zat een grote rechthoekige Spoorijzerplaat, die helaas niet meer aanwezig is. De originele ovale Deutz-fabrieksplaat met daarop het fabrieksnummer is door Spoorijzer verwijderd bij de modernisering van de loc.

Het baggerbedrijf nam de locomotief over van de in 1974 gesloten vlamovensteenfabriek M.P. Splinter in Willeskop en gebruikte haar enkele malen bij een baggerproject. Dat bleek geen succes, want het steeds verleggen van het spoor was een hoop werk en ontsparingen schenen regelmatig voor te komen.

Van Deltapark Neeltje Jans kregen we een Oving-kipwagen. De wagen was in 1984 door ODS aan Neeltje Jans geschonken. Ze maakte jarenlang deel uit van de expositie, maar toen die werd aangepast, werd ze overbodig en wilde men er graag van af.

Transport van de Oving-kipwagen door Jurgen en Justin Sauerbier (op de foto) en Björn van Es. Foto: Björn van Es.

Project repatriëring Du Croo & Brauns stoomlocomotieven

De Republiek Indonesië heeft besloten ons voor een periode van tenminste twintig jaar twee Du Croo & Brauns stoomlocomotieven in bruikleen te geven. Het zijn een 90 pk sterke vierassige Klien-Lindner (29/1924) en een 80 pk sterke BB Mallet (115/1927). Een grote wens wordt hiermee vervuld! Veel dank zijn wij verschuldigd aan alle betrokkenen aan Indonesische zijde voor het in ons gestelde vertrouwen om dit gedeelde culturele erfgoed in ons museum te kunnen tonen! Jaren geleden is ons voor transport en rijvaardig herstel al een bijdrage toegezegd door het Prins Bernhard Cultuurfonds, maar er is meer geld nodig.

Daarom doen wij een beroep op allen dit transport mogelijk te maken door een krachtige donatie op de bankrekening van ons Donateursfonds NL71 INGB 0002 7459 76 onder vermelding van stoomlocomotieven Indonesië.

Du Croo & Brauns 115 uit 1927 in Doornroosjesslaap op 10 oktober 2014 bij de Suikerfabriek Merican, Kediri. Foto: Gerard de Graaf.